

juli 2020

Nieuwsbrief VOM

Met deze nieuwsbrief houden we u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en de voortgang van het programma Vrijheidsbeneming Op Maat (VOM).

Verspreid deze editie vooral onder collega's en andere professionals die betrokken zijn bij justitiële jeugd. Met een mailtje naar vom@dji.minjus.nl kunnen zij voortaan ook de nieuwsbrief direct ontvangen via e-mail.

In deze nieuwsbrief leest u over:

- ➔ Toekomst justitiële jeugd
- ➔ Projecten programma Vrijheidsbeneming Op Maat (VOM)
 - ➔ Project Forensisch Centrum Jeugd (FCJ)
 - ➔ Project Kleinschalige Voorzieningen
 - ➔ Project Beleidsontwikkeling
 - ➔ Project Transitie
- ➔ Over het Programma VOM

Toekomst justitiële jeugd

In 2024 zijn er in Nederland vijf Kleinschalige Voorzieningen en vijf Forensische Centra Jeugd. We zetten in op een aanpak die nog meer is toegespitst op wat de jongere tijdens zijn of haar preventieve hechtenis, jeugddetentie of Plaatsing in een Jeugdinstelling (PIJ) echt nodig heeft. Dat betekent maatwerk in behandeling, beveiliging en nazorg.

Jongeren worden straks gescreend via onder andere risicotaxatie-instrumenten en diagnostiek. Op basis daarvan verblijven zij op het meest passende zorg- en beveiligingsniveau:

- in een Kleinschalige Voorziening (KV): dichtbij hun eigen leefomgeving met een laag beveiligingsniveau. Zorg en dagbesteding kunnen zoveel als mogelijk doorgaan tijdens het verblijf
- in een Forensisch Centrum Jeugd (FCJ): vanwege delict-gerelateerde redenen, onderzoeksbelang, zorgproblematiek en/of een hoge(re) beveiligingsnoodzaak.

Ook wordt de samenwerking met jeugdhulp versterkt. In Noord-Nederland en Zuid-Nederland streven we naar kleinschalige voorzieningen die gesloten jeugdhulp en Justitiële Jeugdinstelling (JJ) combineren.

Op deze manier zorgen we voor meer continuïteit van zorg, voor meer differentiatie in zorg en beveiliging en voor meer maatwerk.

Projecten programma Vrijheidsbeneming Op Maat (VOM)

Binnen het programma VOM zijn er 4 projecten:

- Forensisch Centrum Jeugd (FCJ)
- Kleinschalige voorziening (KV)
- Beleidsontwikkeling
- Transitie

Project Forensisch Centrum Jeugd (FCJ)

Dit project beschrijft wat een FCJ doet, hoe zorg, beveiliging, dagbesteding vormgegeven kunnen worden en hoe we de huidige JJI's kunnen omvormen tot een FCJ. De invoering van differentiaties in zorg en beveiliging is een belangrijk onderdeel. Op een FCJ-locatie zijn de volgende differentiaties aanwezig zijn: basisafdelingen, reguliere afdelingen, gespecialiseerde afdelingen en laagbeveiligde units.

Ontwikkeling FCJ pilots

De JJI's starten in 2020 met pilots voor de differentiaties. Alle JJI's hebben daarvoor voorstellen ingediend.

- JJI Lelystad: een laagbeveiligde unit, transforensische zorg, procesdiagnostiek en risicomangement;
- Rijks JJI: een basisafdeling, een laagbeveiligde unit, transforensische zorg en arbeidstoeleiding, neurobiologische interventies;
- Teylingereind: gezinsgericht werken, laagbeveiligde unit en inschatting verblijfsduur.

In de zomervakantie volgt een definitief besluit over de pilot-plannen. Door de coronamaatregelen heeft de uitwerking en de start van de pilots vertraging opgelopen. De meeste lopen daarom door in 2021.

LSV wordt FCJ

Tijdens VIV JJ gebruikten we 'Landelijke Specialistische Voorziening' (LSV) als vernieuwde voorziening in het jeugdstelsel. De naam Forensisch Centrum Jeugd (FCJ) vinden we beter passen bij de nieuwe aanpak volgens VOM. Zo laat de term 'centrum' een beweging naar buiten zien, terwijl de term 'forensisch' (gerechtelijk) past bij de steeds complexere doelgroep die in de JJI's wordt geplaatst. Daarnaast past Forensisch Centrum Jeugd binnen de benamingen van de overige diensten van de divisie Forzo/JJI. Dit zorgt voor een logisch voorzieningstelsel binnen DJI.

Project Kleinschalige Voorzieningen

Plaatsingen in KV's

Er zijn in- en uitstroomcriteria vastgesteld voor de verschillende doelgroepen die in een KV kunnen worden geplaatst: preventief gehechte jongeren en jongeren die een JJI/FCJ verlaten. Deze criteria vormen de huidige werkwijze en zijn een startpunt voor 2020. Na 6 maanden en na 12 maanden evalueren we hoe de opgestelde criteria in praktijk werken.

De Divisie Individuele Zaken (DIZ) is de plaatsende instantie voor de KV's. De divisie ForZo/JJI stelde samen met DIZ en in samenwerking met de keten de plaatsingscriteria op.

Doelgroep KV

Preventief gehechte jongeren, jongeren met een jeugd detentie en jongeren met een PIJ-maatregel (in de eindfase) vormen de doelgroep voor de KV. Hierbij is randvoorwaardelijk dat zij geschikt worden bevonden voor een beperkt beveiligingsniveau. De selectiefunctionaris van de Divisie Individuele Zaken (DIZ) van DJI plaatst de jongeren namens de minister voor Rechtsbescherming. De selectiefunctionaris volgt daarbij het advies van de rechter-commissaris dat gebaseerd is op het advies van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) of Reclasseringsorganisatie (3RO). Plaatsing in een kleinschalige voorziening is daarmee geen alternatief voor vrijheidsbeneming.

KV Amsterdam

Sinds september 2016 is de Kleinschalige Voorziening Amsterdam geopend. In de afgelopen jaren heeft de KV een nieuwe vorm van vrijheidsbeneming van justitiële jongeren ontwikkeld. Relationale beveiliging wordt daarbij gecombineerd met een zeer intensieve samenwerking van alle ketenpartners rondom de jongere en het gezin. Per 2020 is de KV Amsterdam een onderdeel van de Dienst Justitiële Inrichtingen geworden. De werkwijze en besturing wordt daarop aangepast. Daarom is 2020 een overgangsjaar.

Ketenbreed trajectberaad

Er wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring die inmiddels is opgedaan in de KV. De KV ontwikkelt zich de komende jaren verder. Een ketenbreed trajectberaad met de jongeren en hun ouders/verzorgers is daar een onderdeel van.

Bredere doelgroep

Tot nu toe verbleven alleen preventief gehechte jongens (12-23 jaar) in de KV Amsterdam. Daar komen bij preventief gehechte meisjes en jongens en meisjes die een JJI verlaten voor resocialisatie. Zo wordt uitvoering gegeven aan maatwerk in zorg en beveiliging, onafhankelijk van de strafrechtelijke titel. Deze verbreding gebeurt gefaseerd.

KV Amsterdam start later dit jaar een pilot met de plaatsing van uitstromers uit de JJI. Eerst wordt op papier geoefend op casusniveau met criteria. Dat moet leiden tot profielschetsen op basis waarvan ingeschat kan worden of een resocialiserende jongere in aanmerking komt voor plaatsing in een KV.

KV Zuid

Vanaf april 2020 is een tweede KV in Cadier en Keer geopend. Deze KV Zuid neemt naast preventief gehechte jongeren, ook jongeren op die de JJI verlaten na een detentie of maatregel.

Via Jeugd, de specialistische jeugdhulporganisatie, heeft met de betrokken ketenpartners hard gewerkt om de voorziening in enkele maanden op te starten. Vanuit de ervaringen met Verkenning Invulling Vrijheidsbeneming Justitiële Jeugd (VIV JJ) weten we dat er enige tijd overheen gaat voordat een nieuwe voorziening voldoende bekendheid heeft. De implementatie en mogelijke ontwikkelpunten worden goed gevolgd.

KV Noord, Den Haag en Rotterdam

Het is de bedoeling om in 2021 nog 3 kleinschalige voorzieningen te starten: in Noord-Nederland, in de regio Den Haag en in de regio Rotterdam-Rijnmond. Een subsidiebeleidskader voor de opvang van jongeren in de regio Rotterdam-Rijnmond en in de regio Den Haag is gepubliceerd.

Project Beleidsontwikkeling

Nu besloten is tot een stelselwijziging moet er nieuw beleid worden ontwikkeld of moet huidig beleid worden aangepast. Daarvoor is het project Beleidsontwikkeling gestart. Met input vanuit VIV JJ onderzoekt het project hoe de optimale behandeling en begeleiding van de justitieel geplaatste jongeren kan worden vormgegeven op een toekomstbestendige manier en met oog voor recidivevermindering.

Integraal beleidsadvies

Het project levert in maart 2021 een integraal beleidsadvies op over de inhoudelijke omvorming van het huidige stelsel naar het stelsel VOM. Het advies bestaat uit de volgende onderdelen:

- screening en diagnostiek
- behandeling en interventies, inclusief basismethodiek
- orthopedagogisch leef-, leer- en werkklimaat, inclusief differenties en dagprogramma
- transforensische zorg
- veiligheid

Innovatiemethode

Het project Beleidsontwikkeling gebruikt de VOORT® innovatiemethode. VOORT is een bewezen gestructureerde praktische innovatiemethode, waarmee je snel en effectief aantrekkelijke intern gedragen nieuwe ideeën kunt bedenken voor nieuwe producten, diensten, business modellen of klantgroepen. De VOORT-methodiek verbindt de dagelijkse 'in the box' managementpraktijk effectief met 'outside the box' creativiteit.

Project Transitie

Het project Transitie ondersteunt de beoogde verandering de komende jaren door alle zaken rondom personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, capaciteit en plaatsing, en huisvesting en beveiliging op tijd te regelen. Hoe komen we op deze gebieden van oud naar nieuw? Het project richt zich nu vooral op huisvesting, informatievoorziening en capaciteit.

Over het Programma VOM

Het programma “Vrijheidsbeneming op Maat” (VOM) startte in de zomer van 2019 onder leiding van DJI. Dit kwam voort uit het besluit “[Meer maatwerk bij vrijheidsbeneming van justitiële jeugdigen](#)” van de minister voor Rechtsbescherming. Op 9 juli zond de Minister een [update naar de Tweede Kamer](#) over onder andere Vrijheidsbeneming op Maat.

Wat vooraf ging

De jongeren die in de JJI's verblijven hebben vaak complexe gedragsproblematiek. Dat vraagt om een gedifferentieerde aanpak, ook wat betreft het juiste niveau van zorg en beveiliging. Tijdens de 'Verkenning invulling vrijheidsbeneming justitiële jeugd (VIV JJ)' is onderzocht hoe je zo'n gedifferentieerde aanpak kunt vormgeven. De resultaten zijn beschreven in het [Eindrapport VIV JJ](#).

Opdracht

Het programma VOM werkt de inhoudelijke punten en aanbevelingen uit van het Eindrapport VIV JJ: invoering van vrijheidsbeneming die nog meer is toegespitst op wat de jongere echt nodig heeft tijdens zijn of haar preventieve hechtenis, jeugddetentie of Plaatsing in een Jeugdinrichting (PIJ).

Doel

DJI draagt bij aan een succesvolle invoer van de stelselwijziging justitiële jeugd. Hiermee werken we aan recidivevermindering en

een effectieve inzet van het jeugd- en adolescentenstrafrecht en wordt ervoor gezorgd dat de jongere zijn of haar leven weer goed kan voortzetten.

Projecten

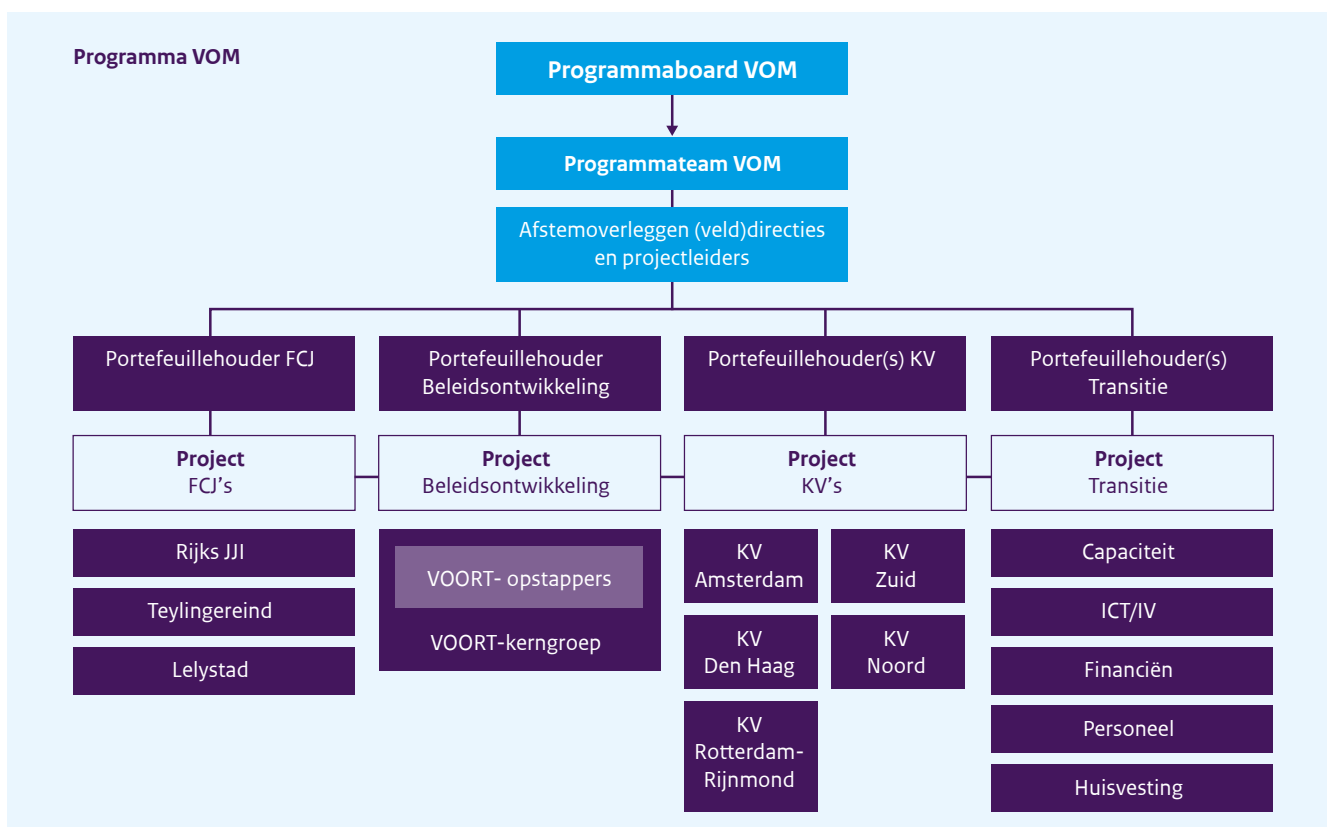
Het programma kent 4 projecten:

- Forensisch Centrum Jeugd (FCJ)
- Kleinschalige voorziening (KV)
- Beleidsontwikkeling
- Transitie

Programmastructuur

Bestuurlijk overleg

Het bestuurlijk overleg neemt besluiten over nog te ontwikkelen of vast te stellen onderdelen. De plv. divisiedirecteur Forensische Zorg Justitiële Jeugd Inrichtingen (Forzo/JJI) is hiervan de voorzitter en neemt de besluiten. In het bestuurlijk overleg zijn vertegenwoordigd de algemeen directeuren van de JJI's, de voorzitter van

het Inhoudelijk Directeuren Overleg JJI, de bestuurders van de KV-jeugdzorgaanbieders, de programmamanager VOM en enkele directeuren van Hoofdkantoor DJI onderdelen en Directie Sanctietoepassing en jeugd van het departement.

Op sommige veranderonderdelen ligt besluitvorming niet bij DJI, maar bij het ministerie van Justitie en Veiligheid, Directie Sanctietoepassing en Jeugd (DSJ). Zij nemen besluiten over bijvoorbeeld de financiering of beleidsmatige keuze met politieke of wettelijke gevolgen.

Portefeuillehouder en projectleiders

Ieder project heeft een portefeuillehouder. Dat is een lid uit het bestuurlijk overleg die inhoudelijk kan sturen op de voortgang van de verschillende projectonderdelen.

Daarnaast zijn er 3 projectleiders aangesteld voor de 4 projecten.

Programmamanager

Het programma wordt geleid door een programmamanager. Deze is onder andere verantwoordelijk voor het opzetten en uitvoeren van het programma, de dagelijkse leiding aan het programma-team, begeleiding, de rapportages en communicatie vanuit het programma.

Heb je vragen over de programmastructuur?

Neem dan contact op met programmamanager Martine den Brinker (m.den.brinker@dji.minjus.nl)

Meer informatie over het Programma VOM vindt u op de [speciale pagina van de DJI-website](#).

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Programma Vrijheidsbeneming Op Maat (VOM), Divisie Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen, Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).

Vragen, reacties of suggesties voor onderwerpen? Wilt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief of deze niet meer ontvangen? Mail het programma VOM: vom@dji.minjus.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.